

UPDATE BELEIDSPLAN 2023

OMGEVINGSANALYSE

Inhoud

Inleiding omgevingsanalyse	2
DESTEP-analyse	3
1. Demografische factoren	3
a. Algemene bevolkingskenmerken.....	3
b. Diversiteit.....	5
c. Huishoudens	5
2. Economische factoren	6
a. Socio-economische positie	6
b. Inkomen	7
c. Risicokenmerken van leerlingen	7
3. Sociaal-culturele factoren	8
a. Armoede	8
b. Dak- en thuisloosheid	9
c. Gezondheid.....	9
4. Ecologische factoren	11
a. Sociaal wonen	11
b. Zorgaanbod.....	11

Inleiding omgevingsanalyse

ELZ Herkenrode beslaat een gebied van 255km² en bestaat uit de gemeenten Alken, Diepenbeek, Hasselt, Herk-de-Stad en Zonhoven. Samen tellen ze een kleine 145.000 inwoners. ELZ Herkenrode behoort dan ook bij de grootste eerstelijnszones in Vlaanderen (6de grootste volgens de bevolking op 31/12/2020).

Centraal in de ELZ ligt Hasselt dat als provinciehoofdstad en centrumstad gekenmerkt wordt door heel wat specifieke mogelijkheden maar ook uitdagingen. De andere 4 gemeenten van ELZ Herkenrode, die onderling niet aan elkaar grenzen, zijn landelijker en vergelijkbaar qua grootte en uitrustingsgraad (cf. studie Uitrustingsgraad van de Vlaamse Gemeenten, 2018) en ook de problematieken zijn gelijkaardig.

Voor het kwantitatieve gedeelte van deze omgevingsanalyse werd primair gebruik gemaakt van de gegevens op de website 'provincies in cijfers' aangevuld met een aantal andere bronnen:

- IMA-databank;
- Zorgatlas;
- Gemeentemonitor;
- Statistiek Vlaanderen;
- Agentschap Zorg & Gezondheid;
- Omgevingsanalyse uit het ontwerp Zorgstrategisch plan Jessa Ziekenhuis;
- Studie 'Uitrustingsgraad van de Vlaamse gemeente' (2018);
- Gezondheidsenquête (2018);
- Studie Dak- en thuislozentelling Limburg (2021).

DESTEP-analyse

Voor de beschrijving van de omgevingsanalyse maken we gebruik van de DESTEP-methode. Aangezien dit de eerste keer is dat we een omgevingsanalyse maken op basis van dit model, beperken we ons in deze omgevingsanalyse tot de 4 meest pertinente van de 6 factoren, namelijk demografie, (sociaal-) economische factoren, sociaal-culturele aspecten en ecologische ontwikkelingen (met nadruk op hulpaanbod).

Het gebruik van een vaste set indicatoren onder deze 4 factoren geeft ons in volgende omgevingsanalyses de mogelijkheid om vergelijkingen over de jaren heen te kunnen maken. Ook kunnen we op basis van dit model in toekomstige beleidsplannen de analyse verruimen met de resterende twee factoren om zo een nog vollediger beeld te kunnen schetsen van ELZ Herkenrode.

Bron figuur: *Bedrijvenconsultant.nl*

1. Demografische factoren

a. Algemene bevolkingskenmerken

ELZ Herkenrode telt **144.225 inwoners** (gegevens uit het rijksregister, incl. wachtregister d.d. 1/1/2021). Meer dan de helft hiervan woont in Hasselt, het inwonersaantal van Diepenbeek en Zonhoven is ongeveer gelijkaardig net als het inwonersaantal van Alken en Herk-De-Stad.

Tabel 1: *aantal inwoners ELZ Herkenrode*

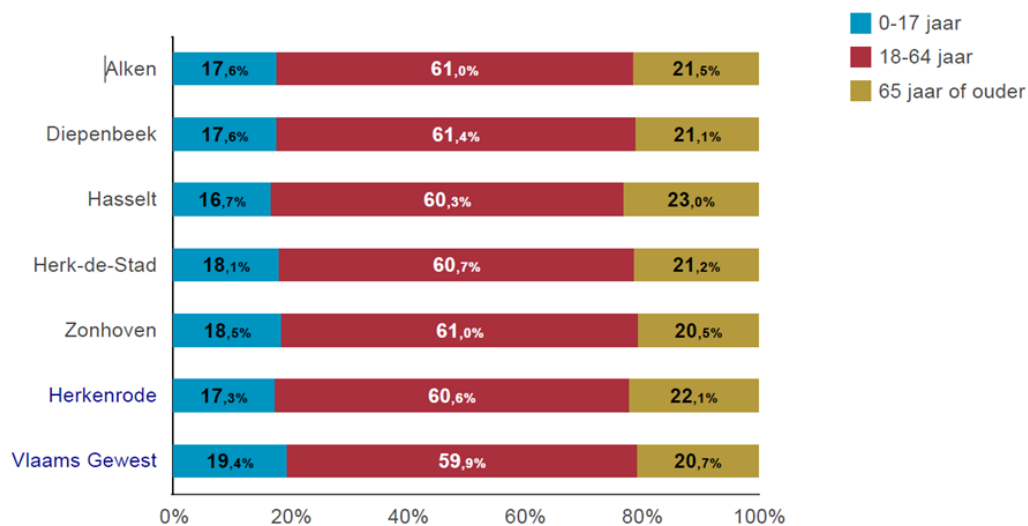
Aantal inwoners ELZ Herkenrode	Rijksregister [2021]	Verhouding tot totaal
Alken	11694	8,1 %
Diepenbeek	19163	13,3 %
Hasselt	79294	55 %
Herk-de-Stad	12729	8,8 %
Zonhoven	21345	14,8 %
Totaal	144225	100%

Bron: *provincies.incijfers.be*

De **bevolkingsdichtheid** bedraagt voor het totaal van de ELZ 566 inwoners per km². Dit is hoger dan de bevolkingsdichtheid van het Vlaams Gewest (489). De bevolkingsdichtheid is het grootste in Hasselt (772) en het kleinst in Herk-De-Stad (296). Alken, Diepenbeek en Zonhoven zijn vergelijkbaar met elkaar qua bevolkingsdichtheid (resp. 414, 463 en 538).

Qua **leeftijdverdeling** is in ELZ Herkenrode 17,3 % van de bevolking jonger dan 18 jaar, 60,6% van de bevolking is tussen 18 en 64 jaar en 22,1% van de bevolking is 65 jaar of ouder. In vergelijking met het Vlaams Gewest heeft de ELZ Herkenrode een kleiner aandeel jongeren, een groter aandeel bevolking op beroepsactieve leeftijd en een groter aandeel ouderen. Deze trend zien we nog iets sterker in Hasselt dan in de andere gemeenten van onze ELZ. Wanneer we inzoomen op de populatie ouderen zien we dat zowel het aantal 65-plussers (22,1%) als het aandeel 80-plussers (6,3%) hoger is dan het Vlaams gemiddelde (resp. 20,7% en 6,2%).

Grafiek 1 | Inwoners naar leeftijdsgroep, % t.o.v. alle inwoners (2021)

Bron: Rijksregister | provincies.incijfers.be

In 2020 kende ELZ Herkenrode een negatieve natuurlijke **groei** (verschil tussen het aantal geboortes en het aantal sterftes) van -291. Het migratiesaldo met het buitenland was +379. Het migratiesaldo met andere Belgische gemeenten bedroeg dan weer +607. Samen maakt dit een aangroei van +695 personen (d.i. 0,5% op de totale bevolking van ELZ Herkenrode) en iets hoger dan het Vlaamse gemiddelde. Er wordt verwacht dat de totale bevolking van ELZ Herkenrode in 2025 zal evolueren naar 147.373 inwoners. Het betreft hier vooral het aandeel 65-plussers wat een determinerende factor is voor de zorgnoden. In de ELZ wordt verwacht dat tegen 2025 het aandeel 65-79 jarigen in de ELZ Herkenrode zal stijgen naar 14,3% en het aandeel 80-plussers naar bijna 18% van de totale bevolking.

Wanneer we kijken naar de invloed van de leeftijdsverdeling op de behoeften van de populatie in de ELZ Herkenrode kunnen we vaststellen dat:

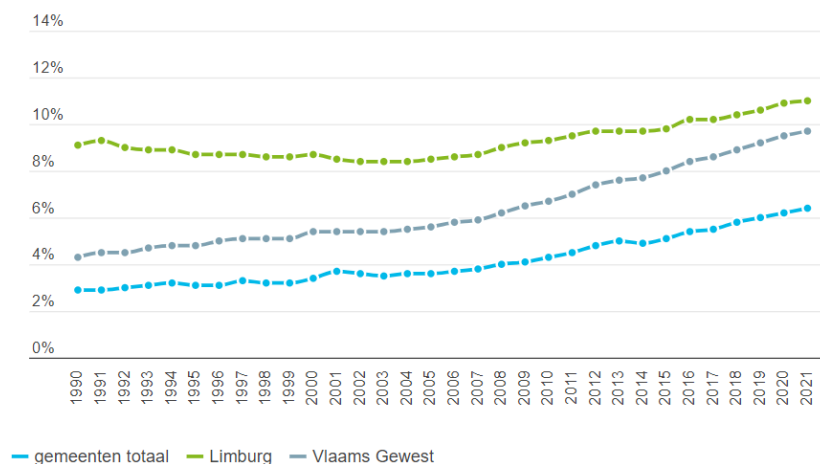
- De **groene druk** kleiner is in ELZ Herkenrode (32,8) dan in het Vlaams Gewest (37,2). Dit wil zeggen dat er relatief minder kinderen en jongeren (0-19 jaar) onderhouden moeten worden door de beroepsactieve bevolking (20 tot 64 jaar) dan gemiddeld in Vlaanderen.
- De **grijze druk** in ELZ Herkenrode (37,7) is groter dan deze in het Vlaams Gewest (35,7). De grijze druk geeft aan hoeveel ouderen er onderhouden moeten worden.
- Het werkingsgebied ELZ Herkenrode heeft met 44,3 een licht hogere **familiale zorgindex** dan gemiddeld genomen in het Vlaams Gewest (43,7). Dit is een aanduiding van hoeveel hoogbejaarden (80 jaar en ouder) er zijn in verhouding tot de bevolking die er normaliter zorg moet dragen. Deze maat kan ook gebruikt worden om in te schatten hoe groot de groep potentiële mantelzorgers is. Opvallend is vooral de hoge familiale zorgindex in Hasselt (51,4).

b. Diversiteit

In ELZ Herkenrode hebben 9.174 inwoners (6,4%) een andere nationaliteit dan de Belgische. In vergelijking met het Vlaams Gewest (9,7%) is er in ELZ Herkenrode een kleiner aandeel mensen met een andere dan de Belgische nationaliteit. Wanneer we kijken naar herkomst zijn we dat 28.053 mensen in ELZ Herkenrode een niet-Belgische herkomst hebben, ook dit is een kleiner aandeel dan in het Vlaams Gewest (respectievelijk 19,5% en 23,9%). De cijfers voor Hasselt zijn echter vergelijkbaar met het Vlaamse gemiddelde, de cijfers van de andere gemeenten in ELZ Herkenrode zijn lager, waardoor het gemiddelde voor de ELZ lager uitvalt.

Ook valt op dat de diversiteitscijfers in ELZ Herkenrode al decennialang (cijfers sinds 1990) niet alleen een stuk lager liggen dan die van het Vlaams Gewest maar ook dan het Limburgse gemiddelde, zowel het aantal inwoners met een niet-Belgische geboortenationaliteit als het aantal inwoners met een niet-Belgische herkomst. Enkel het aandeel volwassen nieuwkomers niet-EU (cf. Vlaams inburgeringsbeleid) is hoger dan zowel het Limburgse als het Vlaamse gemiddelde.

Grafiek 2: Evolutie inwoners met een niet-Belgische nationaliteit, % t.o.v. alle inwoners (1990-2021)

Bron: Rijksregister | provincies.incijfers.be

N.B. gemeenten totaal = totaal van de 5 gemeenten in ELZ Herkenrode

c. Huishoudens

De ELZ Herkenrode telt in totaal 63.789 huishoudens, dus gemiddeld 2,3 personen per huishouden:

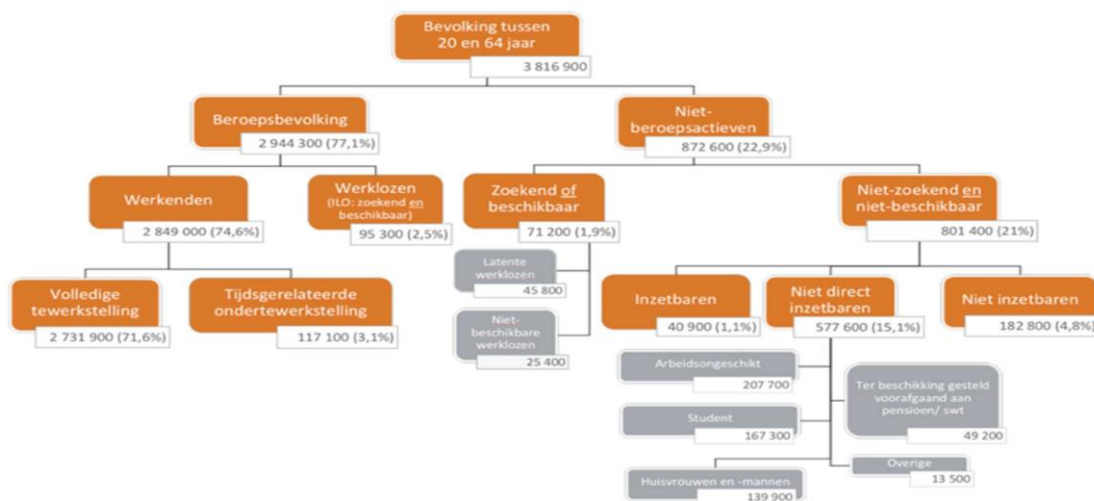
- 33,1% van het totaal aantal huishoudens bestaat uit 1 persoon. Het aandeel alleenstaanden is hoger in ELZ Herkenrode dan in het Vlaams Gewest (32,3%). Het aandeel is het grootst in Hasselt (37,6%), en dan vooral in de wijk Hasselt-Centrum. Vooral het aandeel alleenwonenden van 18-64 jaar is hoger dan het Vlaams gemiddelde. Het aantal alleenwonende 80+ is iets lager dan gemiddeld (38% van de 80-plussers versus 39%).
- 21,9% van het aantal huishoudens bestaat uit minstens 2 personen met minderjarige kind(eren). Dit is lager dan in het Vlaams Gewest (24,5%). Wel is het aandeel éénoudergezinnen in deze groep met 17,7 % iets hoger dan in Vlaanderen (17,1%). Ook hier is dit het hoogst in Hasselt (20,0%), met vooral hoge cijfers in de wijken Runkst buiten Singel en Wimmertingen.
- 45,0% van de huishoudens zijn meerpersoonshuishouden zonder minderjarige kinderen, dit is ook het meest voorkomende huishoudentype in het Vlaams Gewest (43,3% van de huishoudens).

2. Economische factoren

a. Socio-economische positie

Wat betreft de socio-economische positie van de burgers in het werkingsgebied van ELZ Herkenrode kunnen we vaststellen dat 45,2% van de bevolking een job heeft (werkend), 1,7% van de bevolking is werkzoekend met een RVA-uitkering en 46,3% van de bevolking is niet beroepsactief (inclusief de rechthebbende kinderen voor kinderbijslag). 6,8% van de bevolking in de ELZ is niet gekend bij de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid. Van de niet-beroepsactieve bevolking in ELZ Herkenrode is 21,5% van de bevolking (brug)gepensioneerd en 2,2% is volledig arbeidsongeschikt. Deze cijfers zijn sterk vergelijkbaar over alle gemeenten van ELZ Herkenrode. In vergelijking met het Vlaams Gewest is er in de ELZ Herkenrode een groter aandeel werkenden, een ongeveer even groot aandeel werkzoekenden, een ongeveer even groot aandeel niet-beroepsactieven en een kleiner aandeel 'anderen'.

Figuur 1: Indeling beroepsactieve bevolking (bron: Symposium crisiszorg in de geestelijke gezondheidszorg en welzijn, Reling, 2022)

Bron: Steunpunt Werk op basis van Statbel (Algemene Directie Statistiek – Statistics Belgium) – EAK

De **jobratio** (verhouding van de totale tewerkstelling tot het totaal aantal inwoners op beroepsactieve leeftijd) ligt in alle gemeenten van ELZ Herkenrode, behalve Hasselt, lager dan het Vlaams gemiddelde.

Tabel 2: Jobratio, vergelijking gemeenten ELZ Herkenrode en Vlaams Gewest

	jobratio
Alken	70,7
Diepenbeek	64,0
Hasselt	124,7
Herk-de-Stad	57,7
Zonhoven	55,1
Vlaams Gewest	73,6

Eenheid: per 100

Bron: Vlaamse Arbeidsrekening via Steunpunt Werk | provincies.incijfers.be

b. Inkomen

Als we **fiscaal inkomen** als parameter gebruiken is het gemiddeld netto belastbaar inkomen per inwoner van ELZ Herkenrode 20.794€, dit is ongeveer 3% hoger dan het Vlaams gemiddelde (20.125€). De inkomens zijn gelijkaardig verdeeld over de verschillende inkomensklassen als in Vlaanderen. Binnen onze ELZ krijgen 815 personen een **leefloon**, dit is 5,67 per 1000 inwoners en vergelijkbaar met het Vlaams gemiddelde (5,78 per 1000 inwoners). 58 personen krijgen een equivalent leefloon, d.i. lager dan in het Vlaams Gewest (0,40 per 1000 versus 0,52 per 1000). Volgens de meest recente cijfers (2018) is de **welvaartsratio** van alle gemeenten in ELZ Herkenrode gelijk of groter (107-113) dan deze van het Vlaams Gewest (107).

Tabel 3: Welvaartsindex, vergelijking gemeenten ELZ Herkenrode en Vlaams Gewest

	welvaartsindex
Zonhoven	107
Hasselt	113
Herk-de-Stad	110
Alken	111
Diepenbeek	108
Vlaams Gewest	107

Eenheid: ratio

Bron: Statbel - Fiscale inkomens | provincies.incijfers.be

c. Risicokenmerken van leerlingen

Een aantal kenmerken van de sociaal-economische status van leerlingen, namelijk lage opleiding van de moeder, thuistaal niet-Nederlands en het krijgen van een schooltoelage hebben een invloed op het vroegtijdig verlaten van het onderwijs zonder diploma en vormen daardoor risicokenmerken voor kansarmoede. Daarom geven we ze weer in deze omgevingsanalyse.

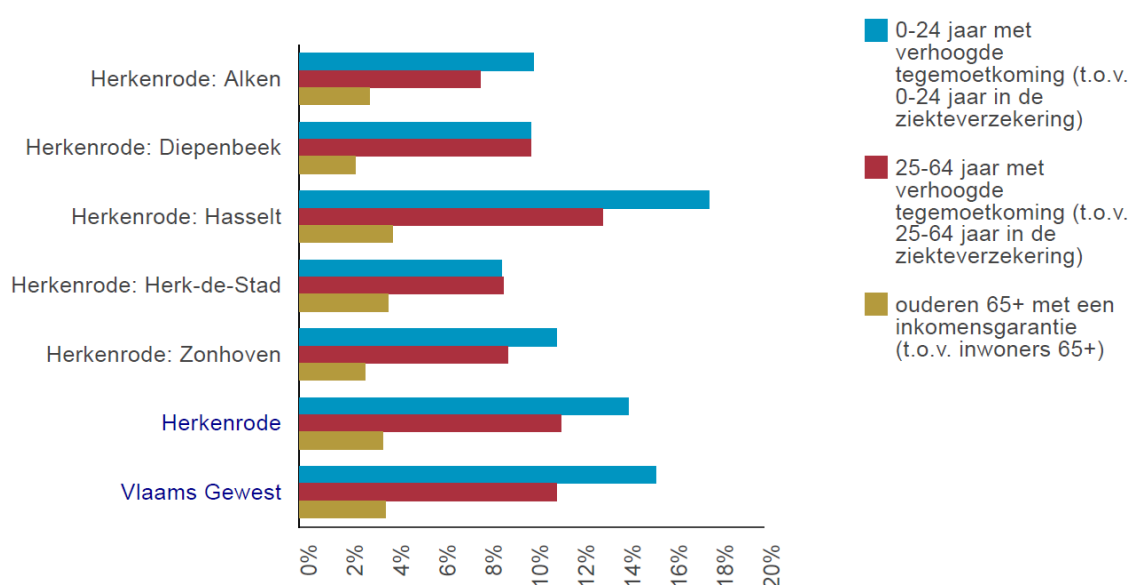
Voor de ongeveer 13.000 kinderen die gewoon basisonderwijs volgen in het werkingsgebied van ELZ Herkenrode komen deze drie factoren allemaal minder vaak voor dan gemiddeld in het Vlaams Gewest. Vooral het aandeel leerlingen basisonderwijs met een laagopgeleide moeder (13,6%) is opvallend lager (vgl. VG = 20,0%) alsook het aandeel leerlingen die thuis geen Nederlands spreken (12,2% versus 20,5%). Het aandeel kinderen basisonderwijs met een andere taal dan het Nederlands als thuistaal is wel stijgende in de ELZ Herkenrode van 7,9% in 2012 naar 12,2% in 2020. Dit is vergelijkbaar met de evolutie in het Vlaams Gewest. De cijfers m.b.t. deze indicatoren zijn gelijklopend in alle gemeenten van onze eerstelijnszone. Enkel het aandeel leerlingen basisonderwijs die een schooltoelage ontvangen is in Hasselt (38,7%) hoger dan het gemiddelde in het Vlaams Gewest (38,4%). Bij de 8.355 leerlingen die gewoon secundair onderwijs volgen zien we gelijkaardige tendensen: de drie bovengenoemde factoren zijn lager dan gemiddeld genomen in het Vlaams Gewest en vergelijkbaar over de 5 gemeenten, met uitzondering van het aantal Hasseltse middelbare scholieren met een schooltoelage (42,4% t.o.v. VG 39,9%). Uit deze cijfers volgt dan ook dat het aandeel schoolverlaters zonder diploma of getuigschrift in de ELZ Herkenrode (11,2%) lager is dan in het Vlaams Gewest (11,8%). Een opvallendheid hierbij is het hogere percentage in Zonhoven (14,3%) en het lage percentage in Herk-De-Stad (4,9%).

3. Sociaal-culturele factoren

a. Armoede

Wanneer we de **indicator verhoogde tegemoetkoming in de ziekteverzekering** gebruiken als indicator voor armoede, kunnen we vaststellen dat 14,2% van de kinderen en jongeren (0-24 jaar) in de ELZ Herkenrode hier recht op heeft en dus opgroeit in een gezin met een laaginkomen. Het aandeel in ELZ Herkenrode is lager dan gemiddeld genomen in het Vlaams Gewest. Van de bevolking van 25-64 jaar in ELZ Herkenrode heeft 11,3% een verhoogde tegemoetkoming in de ziekteverzekering. Dit aandeel is ongeveer even hoog als gemiddeld genomen in het Vlaams Gewest. Tot slot ontvangt 3,6% van de ouderen (65+) een inkomensgarantie voor ouderen. Dit aandeel is ongeveer even hoog als gemiddeld genomen in het Vlaams Gewest. Ook hier springt Hasselt in het oog met opvallend hogere cijfers in de doelgroep 0-64 jaar.

Grafiek 3: Verhoogde tegemoetkoming bij 0-64 jarigen en IGO bij 65+, % t.o.v. leeftijdsgroep

Bron: InterMutualistisch Agentschap | provincies.incijfers.be, Federale Pensioendienst | provincies.incijfers.be

De **kansarmoede-index** van Kind en Gezin is niet beschikbaar op het niveau van de eerstelijnszones. De waarden voor de gemeenten van de ELZ Herkenrode variëren van 4,3 in Diepenbeek tot 16,0 in Hasselt. De kansarmoede-index van Kind en Gezin bedraagt 13,7 voor het Vlaams Gewest. Enkel in Hasselt is de kansarmoede-index dus hoger dan het Vlaams gemiddelde.

Mensen in armoede hebben vaak te kampen met **betalingproblemen**. Drie indicatoren die we kunnen beschrijven zijn:

- Het aandeel huishoudens met een actieve budgetmeter voor elektriciteit: in het werkingsgebied van ELZ Herkenrode hebben 8,8 per 1.000 huishoudens een actieve budgetmeter voor elektriciteit. Dit aandeel is lager dan gemiddeld genomen in het Vlaams Gewest.
- Het aantal kredietnemers met minstens 1 achterstallig krediet: 2,7% van de kredietnemers in ELZ Herkenrode heeft minstens 1 achterstallig krediet. Dit aandeel is lager dan het gemiddelde in het Vlaams Gewest.

- Het aandeel personen dat zich in een collectieve schuldenregeling bevindt: per 1.000 inwoners in ELZ Herkenrode hebben 6,4 personen een collectieve schuldenregeling. Dit is ongeveer even hoog als gemiddeld in het Vlaams Gewest.

De **onderconsumptie van tandartsbezoeken** wordt ook vaak als graadmeter voor kansarmoede gezien. In het werkingsgebied van ELZ Herkenrode ging 19,2% van de inwoners de laatste 3 jaar niet naar een tandarts. Dit aandeel is lager dan gemiddeld genomen in het Vlaams Gewest (23,1%). De verdeling over de 5 gemeenten is relatief gelijklopend (variatie van 18,6% tot 20,1%).

b. Dak- en thuisloosheid

In een recent onderzoek (maart 2021) van o.a. Lucas KULeuven in samenwerking met de Koning Boudewijnstichting werd in het najaar van 2020 in elke Limburgse gemeente geteld hoeveel dak- en thuisloze personen er verbleven op een bepaalde nacht (die van 29-30 oktober). De meeste getelde personen verbleven in Hasselt (207 personen, 22,8%). Dit zou verklaard kunnen worden door de aanwezigheid van opvanginitiatieven en een gevangenis in deze stad. Samen met de 4 andere gemeenten van ELZ Herkenrode (Alken 0,3%, Diepenbeek 1,0%, Herk-De-Stad 0,6% en Zonhoven 2,1%) verblijven meer dan een kwart van alle getelde dak- en thuislozen in Limburg in onze ELZ. Nog uit dit onderzoek bleek dat er bij bijna 40% van deze doelgroep een (vermoeden van een) verslaving is en bij 44% een (vermoeden van een) psychische problematiek. Bij een op tien is er een (vermoeden van een) verstandelijke beperking. Hiermee vormen dak- en thuisloze personen toch een belangrijke doelgroep binnen ELZ Herkenrode.

c. Gezondheid

Wat de deelname aan **preventieve gezondheidsacties** betreft scoort ELZ Herkenrode zowel voor borstkankerscreening, darmkankerscreening als preventieve tandzorgen hoger dan het gemiddelde in het Vlaams Gewest. Enkel voor de baarmoederhalskankerscreening (vrouwen in de leeftijdscategorie 25-64 jaar) is de totale dekkingsgraad met 61,8% iets lager dan het gemiddelde in het Vlaams Gewest (62,6%). Deze indicatoren zijn ook redelijk gelijk verdeeld over de verschillende gemeenten.

Qua **huisartsbezoek** zijn de cijfers voor alle gemeenten van ELZ Herkenrode (tussen de 86,5% en 88,2%) hoger dan het Vlaams gemiddelde (82,9%). Dit is ook zo voor **tandartsbezoek** (range van 63,0% – 66,2% versus 59,4% in Vlaanderen).

We beschrijven ook **enkele indicatoren m.b.t. de gezondheidstoestand** van de bevolking in ELZ Herkenrode:

- Statuut van chronische aandoening: 12,5% van de verzekerden in de ziekteverzekering in ELZ Herkenrode heeft een statuut van chronische aandoening. Het aandeel is hoger dan gemiddeld in het Vlaams Gewest (11,3%). Elk van de 5 gemeenten scoort trouwens hoger dan het Vlaams gemiddelde (variatie van 11,9 tot 12,8).
- Zorgbehoevendheid van ouderen De gemiddelde BEL-score van 65-plussers die thuiszorg ontvangen, bedraagt in het Vlaams Gewest 28,3. Op gemeenteniveau varieert de gemiddelde BEL-score van 30,7 in Hasselt tot 35,6 in Herk-de-Stad. Dit is dus opvallend hoger.

- Personen met een handicap: per 1.000 18-plussers zijn er 64,26 personen erkend door de Directie-generaal als persoon met een handicap. In het Vlaams Gewest ligt dit op 62,08 per 1.000. Dus ook dit is in onze ELZ hoger. De uitschieter ligt in Herk-De-Stad met een cijfer van 73,38 personen per 1000 meerderjarige inwoners.

Zorgbudgetten: in ELZ Herkenrode worden 6.233 zorgbudgetten toegekend in een mantel- en thuiszorgsituatie. 1.563 zorgbudgetten worden toegekend omwille van zorg in een residentiële setting. 6.196 zorgbudgetten (thuiszorg en residentiële zorg samen) worden toegekend aan 65-plussers. Dit betekent dat 19,4% van de 65-plussers een zorgbudget krijgt. Dit aandeel is in ELZ Herkenrode hoger dan gemiddeld in het Vlaams Gewest. 2.394 ouderen, of 7,5% van de 65-plussers krijgen boven op een zorgbudget voor zwaar zorgbehoevenden ook een zorgbudget voor ouderen. Dit aandeel is ook hoger dan gemiddeld genomen in het Vlaams Gewest.

Wat specifiek de **geestelijke gezondheid** van de volwassen bevolking betreft, heeft ongeveer 1 op 3 Belgen op jaarbasis psychische problemen (cf. gezondheidsenquête 2018). 18% vertoont lichte tot milde problemen, 9% milde tot matig ernstige problemen (psychische stoornis) 4% heeft een complexe psychische stoornis en 2% een ernstige psychische aandoening. Bij de minderjarigen zien we een soortgelijk voorkomen met iets meer milde tot matig ernstige problemen (12%). We hebben momenteel geen specifieke cijfers voor ELZ Herkenrode ter beschikking, maar wanneer we dit extrapoleren naar de bevolking van ELZ Herkenrode dan komen we op onderstaande inschatting.

Tabel 4: *Inschatting aantal personen in ELZ Herkenrode met een psychische problematiek*

Type psychische problematiek	Schatting aantal personen in ELZ Herkenrode
<i>Lichte tot milde problemen</i>	26.100
<i>Milde tot matig ernstige problemen</i>	13.050
<i>Complexe psychische stoornis</i>	5.800
<i>Ernstige psychische aandoening</i>	2.900
TOTAAL	47.850

4. Ecologische factoren

a. Sociaal wonen

In het werkingsgebied van ELZ Herkenrode zijn er per 100 huishoudens 4,4 sociale huurwoningen. Het aandeel sociale huurwoningen is lager dan gemiddeld in het Vlaams Gewest (6,0%). Er zijn 3.527 huishoudens (5,5%) die op een wachtlijst staan voor een sociale huurwoning, dit is vergelijkbaar met het Vlaams gemiddelde (5,7%). Het aandeel kandidaat-huurders is het grootst in Hasselt (6,9%), alleen is daar ook het aandeel sociale huurwoningen per inwoner het grootst (5,6).

b. Zorgaanbod

Uit de studie 'Uitrustingsgraad van de Vlaamse gemeente' dat het Steunpunt Data & Analyse van de provincie Vlaams-Brabant in 2018 uitvoerde in samenwerking met de KU Leuven bleek dat Hasselt van alle dertien centrumsteden in Vlaanderen in verhouding tot het aantal inwoners de meeste voorzieningen op vlak van onderwijs, zorg, publieke en zakelijke dienstverlening, persoonlijke dienstverlening, horeca, detailhandel, cultuur en recreatie en sport. Als het Vlaams gemiddelde voor het aantal uitrustingen per inwoner op 1 wordt geplaatst scoort Hasselt 1,92. Dat bleek in Volgens dezelfde studie is Zonhoven 'zeer goed uitgerust' en zijn de drie andere gemeenten van onze ELZ 'goed uitgerust'.

Wat het **zorgaanbod voor ouderen** betreft geeft onderstaande tabel een goed overzicht:

	gemeenten totaal	Limburg	Vlaams Gewest
gepresteerde uren gezinszorg [2020]	406.479	2.234.559	16.132.143
uren gezinszorg bij 65+ jaar [2020]	324.195	1.800.340	12.609.107
gepresteerde uren GZ bij 65+ jaar per inwoner 65+ jaar [2020]	10,4	9,9	9,3
gepresteerde uren dienstencheques bij 65+ jaar [2020]	486.183	2.938.052	21.199.211
gepresteerde uren dienstencheques per inwoner 65+ jaar [2020]	15,6	16,2	15,6
erkende lokale dienstencentra [2021]	4	34	259
voorafgaand vergunde lokale dienstencentra [2021]	0	2	63
aanbodratio LDC per 10.000 inwoners 65+ [2021]	1,3	1,8	1,9
huidige capaciteit DVC [2021]	5	42	318
voorafgaand vergunde DVC [2021]	2	6	38
aanbodratio DVC per 10.000 inwoners 65+ [2021]	1,6	2,3	2,3
huidige capaciteit CVK [2021]	59	286	2.530
voorafgaande vergunningen CVK [2021]	23	71	474
aanbodratio CVK per 1.000 inwoners 65+ [2021]	1,9	1,5	1,8
huidige capaciteit AW [2021]	742	3.323	31.466
aanbodratio AW per 100 inwoners 65+ [2021]	2,3	1,8	2,3
huidige capaciteit WZC [2021]	1.787	9.207	82.136
voorafgaande vergunningen WZC [2021]	66	739	5.764
aanbodratio WZC per 100 inwoners 65+ [2021]	5,6	5,0	6,0

Bron: Agentschap Zorg en Gezondheid - Vesta systeem van elektronische gegevensuitwisseling
Sodexo via Departement WSE | provincies.incijfers.be
Agentschap Zorg en Gezondheid | provincies.incijfers.be

Enkele opvallendheden:

- Per 100 65-plussers zijn er 5,6 plaatsen in de **woonzorgcentra** (WZC). Berekend per 100 80-plussers betreft het 19,5 plaatsen. Dit is beide iets lager dan het Vlaams gemiddelde (respectievelijk 6,0 en 19,9).
- Het aanbod in de **dagverzorgingscentra** (DVC) is per 10.000 65-plussers in het werkingsgebied van ELZ Herkenrode 1,6 plaatsen DVC. Per 10.000 80-plussers bedraagt de capaciteit van de DVC 5,5. Ook dit is lager dan het gemiddelde in het Vlaams Gewest (2,3 en 7,7).
- Per 10.000 65-plussers zijn er in ELZ Herkenrode 1,3 **dienstencentra** beschikbaar, dit is lager dan het Vlaams gemiddelde van 1,9 (ter informatie: de programmanorm voor het gebied is 12 LDC)
- De capaciteit van de centra voor kortverblijf ligt met 1,6 per 10.000 inwoners 65+ rond het gemiddelde van het Vlaams Gewest (1,8), dit geldt ook voor de capaciteit assistentiewoningen (2,3 per 100 inwoners 65+)

Wanneer we kijken naar de gepresteerde **uren gezinszorg** zien we dat bij de cliënten van 65 jaar of ouder gemiddeld genomen 10,4 uren gezinszorg per jaar wordt gepresteerd. Dat aantal is in het werkingsgebied van ELZ Herkenrode hoger dan gemiddeld in het Vlaams Gewest (9,3). Wanneer we de gepresteerde uren bij de 80-plussers bekijken, dan stellen we vast dat er in ELZ Herkenrode gemiddeld 26,4 uren gezinszorg per jaar worden gepresteerd. Ook dit aantal is hoger dan gemiddeld in het Vlaams Gewest (21,7).